

**MÉHTENYÉSZTŐ
ERDÉLYI KISGAZDASÁGOK
ÜZEMI VISZONYAI
ÉS
EREDMÉNYEI**

IRTA :
FARKAS ÁRPÁD
GAZDASÁGI AKADÉMIAI TANÁR

KOLOZSVÁR
MINERVA IRODALMI ÉS NYOMDAI MŰINTÉZET R.-T.
1941.

Felelős kiadó: Farkas Árpád gazdasági akadémiai tanár.
Minerva Rt. Kolozsvár. 10609. Felelős vezető: Lengyel Albert, igazgató.

Erdélyi kisgazdaságok tőkeviszonyainak és jövedelmezőségének vizsgálata közben számos olyan kisüzemre bukkantam, amelyekben a méhtenyésztés a többi állattartási ágakhoz viszonyítva az átlagtól eltérő, magasabb arányban szerepel és így ez a körülmény ezeknek a gazdaságoknak a nagy többségtől eltérően, különleges jelleget kölcsönöz. Ezek az üzemek nemcsak berendezésükben, hanem jövedelmezőségük alakulásában is olyan sajátosságokat mutatnak, amelyeknek vizsgálata nemcsak a gazdasági kutatást, hanem a méhtenyésztést is közelről érdekli, miután az ilyen vizsgálatoknak nemcsak kutatási, hanem oktató és propagandaértékei is vannak, amelyeket a méhtenyésztésben a maga céljaira előnyösen felhasználhat. Mert hiszen tagadhatatlan az a tény, hogy bármennyire szenvedélyes méhésztudós is legyen valaki, mégis elsősorban az fogja érdekelni, hogy méhésztudása milyen hasznot hoz és ezért a kisgazdának is, aki méhésztudással akar foglalkozni, az kell legyen az első kérdése, hogy vajjon milyen jövedelmet várhat utána. A méhésztudás propagandájának pedig tagadhatatlanul az lesz a helyes iránya, amely a kisgazdák körében igyekszik a méhésztudásnak minél több hívet szerezni, mert ezekben a gazdaságokban van a legjobb alkalom a rendelkezésre álló méhlegelők minél tökéletesebb kihasználására, valamint a méhésztudás munkaerősükségletének minél előnyösebb módon való fedezésére. Emellett a méhésztudásnak a kisgazdák körében való fokozatos elterjedése olyan más lehetőségeknek is utat nyit, amelyekről a városi méhésztudós el van zárva.

Mindezeknek alapján azt hisszük, hogy a méhtenyésztés szempontjából is hasznos munkát végzünk akkor, amidőn ezeknek az u. n. méhtenyésztő kisgazdaságoknak üzemviszonyait és eredményeit a többi nem méhtenyésztő gazdaságokkal összehasonlítva az olvasó elé tárjuk, mivel ez az összehasonlítás lehetővé teszi a méhésztudás előnyeit és hátrányait a többi állattartási, illetőleg

termelési ágakkal szembeállítva megismerni és pedig úgy, ahogyan az a kisüzemekben beállítva van, tehát nem elkülönítve, hanem a többi kihasználási ágak közé beillesztve, azok kölcsönös egymásrahatásának világában. Szükségesnek tartjuk a rendelkezésünkre álló adathalmaz ilyen irányban való feldolgozásának fontosságát külön kihangsúlyozni, miután az általunk ismert hasonló irányú számítások a méhtenyésztést, mint teljesen különálló üzemágot vették tekintetbe, pedig a gyakorlati életben ez is, épp úgy, mint a növénytermelés, vagy pedig az állattenyésztés többi ágai, p. o. szarvasmarhatenyésztés, sertésenyésztés stb., egy mezőgazdasági üzem keretében együtt szerepelnek s így ennek vizsgálata sem hajtható végre okszerűen másként, mint a mezőgazdasági üzemek egységén belül.

Ezeknek az elvi szempontoknak figyelembe vétele mellett kerültek az alábbiakban feldolgozásra azok az adatok, amelyeket az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet az 1938—39. években Erdély különböző vidékein fekvő kiscgazdaságokból összegyűjtött és amelyeket, amint a fentiekben említve van, két csoportra: u. m. méhtenyésztő és nem méhtenyésztő gazdaságokra osztva feldolgoztunk és egymással összehasonlítottunk. Külön ki kell emelnünk, hogy az összehasonlítás szempontjából szigorúan szemelőtt tartottuk azt a körülményt is, hogy a két egymással szembeállított csoportban olyan kiscgazdaságok szerepeljenek, amelyek mezőgazdasági területeik kiterjedésére nézve nem tulságosan térnek el egymástól, így sikerült a méhtenyésztő gazdaságokban a mezőgazdasági terület átlaga gyanánt 17,08 k. holdat, a nem méhtenyésztőkben pedig 18,33 k. holdat elérni. Emellett sulyt helyeztünk azonban arra, hogy a két csoport között minél nagyobb eltérés álljon fenn a méhtenyésztés mérvére vonatkozólag, mert hiszen épen ennek vizsgálata volt az összehasonlítás célja. Így a tartott méhcsaládok száma a méhtenyésztőknél átlagosan kat. holdanként 2, míg a nem méhtenyésztőknél csak 0,05. Az egyes csoportokba besorozott gazdaságok elszórtan fekszenek Erdély különböző vidékein, a még jelenleg megszállott területeket is beleértve, és így feltehető, hogy sikerült mindkét csoportnál az erdélyi átlagot elérni.

Az elénk tűzött feladat megoldását lényegesen megnehezítette az a körülmény, hogy az EMGE adatfelvételei nem pusztán a méhtenyésztés céljait szolgálták, hanem általános kisüzem-

számartási adatfelvételek voltak, amelyekben a méhtenyésztést érdeklő részek nem voltak minden esetben külön elhatárolva; ezért számos esetben, mint p. o. a tőkefelhasználás kérdésénél, kénytelenek voltunk ezt az elkülönítést utólagosan, az általános szempontok figyelembe vétele mellett keresztülvinni.

Az adatok feldolgozása során külön tárgyaljuk az üzemviszonyokat és az üzemi eredményeket, ez az elkülönítés azért látszott szükségesnek, mert az első a gazdaságok berendezésére kellett előzetesen tájékoztatást nyújtson, és az üzemi eredmények sok esetben ezekre az üzemviszonyokra vonatkoztatottan vannak feltüntetve.

Üzemi viszonyok. Az üzemi viszonyokkal kapcsolatban első sorban a tőkék megoszlását tettük vizsgálat tárgyává. Ebből a célból egymással szembeállítottuk a méhtenyésztő és a nem méhtenyésztő kisgazdaságok átlagos tőke megoszlását. A tőkék felosztása tekintetében a következő csoportosítás szerint jártunk el: Földbirtoktőke = Telektőke + ültetvénytőke + épülettőke. Üzemtőke = Álló üzemtőke (állattőke + gép- és eszköztőke) + forgó üzemtőke. Az ilyen alapon végzett összehasonlítást az I-ső számú kimutatásban foglaltuk össze, amelynek részletesebb vizsgálata után megállapíthatjuk, hogy a kétféle gazdaságcsoport %-os tőke megoszlásának átlagaiban nagy vonásokban hasonlóság mutatkozik. Ez a hasonlóság fennáll ugy az egy kat. holdra vonatkoztatott tőkeviszonyokban valamint a tőkerészek %-os megoszlásában is. Lényegesebb eltérés ebből a szempontból csak az épülettőkénél és a gép- és eszköztőkénél mutatkozik, amelyek közül az előbbi ugy kat. hold mezőgazdasági területre, valamint százalékos arány szempontjából a méhtenyésztő gazdaságoknál észrevehetően kisebb, mint a nem méhtenyésztőkénél, a gép- és eszköztőke szempontjából ezzel szemben épen ellenkező arány áll fenn. Ezek az eltérések azonban még így magukban nem tekinthetők olyan lényegeseknek, hogy belőlük általános érvényű következtetést lehetne levonni, jóllehet a gyakorlat is megerősíti azt a tapasztalatot, hogy a méhészkedő gazdaságoknak a kaptárellátás szempontjából nagyobb eszközfelszerelésre van szükségük, viszont az épületigényük kisebb.

A tőke megoszlásnak a méhészet szempontjából való vizsgálata céljából e miatt a tőkék további tagolására volt szükség és

pedig elsősorban az állattőkét kellett ebből a célból az egyes állatágak szerint megosztanunk. Erre nézve a második számú kimutatás ad felvilágosítást, amelyben a különböző állatágak (szarvasmarha, ló, sertés, juh, baromfi, méh) szerint beállítottuk az összes bennük képviselt állattőkét, annak egy kat. holdra vonatkoztatott értékét és százalékos arányát. Ennek a kimutatásnak alapján megállapíthatjuk, hogy legnagyobb eltérés az állattőke megoszlása szempontjából a méhtőkénél található, ebben a tekintetben a két gazdaságcsoport között erősen szembe-tűnő különbség mutatkozik. A kisüzemek tehát alkalmasak ilyen nagyfokú méhtenyésztés folytatására is, amely kereteikbe, a többi állattartási ágak közé beilleszthető anélkül, hogy ezzel az illető gazdaságok összetétele az állattőke megoszlása szempontjából egyéb irányban lényegesebb változást szenvedne.

A továbbiakban az épülettőke megoszlását vettem vizsgálat tárgyává és ennek során igyekeztem azt főbb kihasználási módjai szerint csoportosítani, szemelőtt tartva, hogy ezzel kapcsolatban a méhtenyésztés épületigénye a többi állattartás épületigényével összehasonlítható legyen. Kétségtelen, hogy az épülettőkének ilyenszerű megosztása számos nehézségbe ütközik, ha meggondoljuk, hogy a kisüzemek épületei túlnyomó részben egyszerre több célt is szolgálnak és így azok kihasználási módja a fenti két szempont figyelembe vétele mellett nem különíthető el teljesen. Ezenkívül a háztartás céljaira egy lényeges része az épülettőkének igénybe van véve, ez a rész nem szolgálja tehát közvetlenül a mezőgazdasági kihasználás érdekeit. Ezeknek a nehézségeknek ellenére megkíséreltük az erre vonatkozó kimutatásban az épülettőkét a következő négy szempont szerint tagolni: lakóház, istállók, raktárak, méhesek.

Ennek a kimutatásnak segítségével megállapíthatjuk, hogy a méhészet épületigénye a többi állattartási ágakkal szembeállítva igen alacsony és ennek következtében a méhtenyésztő kisgazdaságok, annak ellenére, hogy bennük a méhtőke elég nagy aránnyal van képviselve, a méhészet céljaira kis értékű épületfelszerelést igényelnek. Ugyanakkor a többi állattartási ágak, amelyek az állattőke megoszlása szerint kisebb értékkel vannak képviselve, (szarvasmarhatőke = 146.66 P.) épülettőke szempontjából lényegesen nagyobb épületfelszerelést vonnak maguk után. Ebből a kimutatásból az is kitűnik, hogy a nem méhtenyésztő

gazdaságok méhészeti épülettőke szempontjából aránylagosan, a méhtenyésztés terjedelméhez viszonyítva, nagyobb értéket használnak fel, mint a méhtenyésztők. A méhészet tehát az épületfelhasználás szempontjából úgy lesz gazdaságosabb, ha nagyobb méretekben kerül beállításra a kisüzemekben.,

Hasonló elvek alapján tagoltam fel a gép- és eszköztőkét is, ennek megoszlását szintén igyekeztem úgy kimutatni, hogy a méhészet eszköz- és gépfelszerelés-igénye külön megállapítható és a többi termelési ágak hasonló igényeivel összehasonlítható legyen. Az erre vonatkozó összeállításban ennél fogva négy csoportot különböztettem meg: Növénytermelés, Állattenyésztés, Méhészet, Háztartás. Bár a méhészet tőkeigénye itt is alacsonyabbnak mutatkozik, mint a többi csoportoké, azonban, amint az az összehasonlításból kiolvasható, ebben a tekintetben már kisebb az eltérés, mint az épületfelszerelésnél. Itt tehát nyilvánvalóan megállapítható, hogy a gép- és eszköztőke magas aránya, amely már a tőke megoszlás feltüntetésénél (lásd az első kimutatást) észrevehető volt, a gép- és eszköztőke további tagozódása mellett is fennáll.

Az üzemviszonyokra vonatkozó táblázatok eredményeit végezetül 100 Pengő állattőkére vonatkoztatva is feltüntettük. Ez a kimutatás van hivatva, hogy a méhészet épület- és eszköztőkeigényét, a többi állattartási ágakkal szemben szemünk elé tárja. E szerint az összes többi állatágak együttvéve 100 Pengő tőke után csaknem kétszerannyi épülettőkét igényelnek, mint amennyi 100 Pengő méhtőke épületigénye. A gép- és eszköztőke szempontjából azonban épen fordítva áll a dolog, illetőleg a méhészet igénye lesz kétszerannyi, mint a többi állattartási ágaké.

Üzemi eredmények. Az üzemi eredmények összeállításánál azokat az adatokat használtuk fel, amelyeket a kisüzemszámtartási felvételekkel kapcsolatosan a tőkeviszonyokat bejelentő gazdaságok folytatólagosan szolgáltatnak, az üzemi eredmények így ugyanazokból a gazdaságokból származnak, amelyeknek tőkeátlagai az előbbi fejezetben fel vannak tüntetve. A jövedelmi eredmények adatait a Laur-féle bővített zárlat alapján foglaltuk össze és ugyanezen az alapon történt a tisztahozam megállapítása is. Az üzemi eredmények feldolgozásánál és összehasonlításánál is az volt a célunk, hogy a méhtenyésztő gazdaságok üzemi ered-

ményeit a nem méhtenyésztőkével összehasonlítsuk és ezen túlmenőleg, amennyiben lehetséges, a méhészetnek, mint állattartási ágnek eredményeit a többi állattartási ággal szembeállítva is kimutassuk. Az adatfelvételek azonban nem tették lehetővé, hogy ezt vizsgálataink egész során keresztülvihezzük és ezért további jövedelemszámításokat (üzemi nyereség, mezőgazdasági jövedelem stb.) nem is eszközözhettünk.

Elsősorban a nyershozam megoszlásával foglalkoztunk és a rendelkezésünkre álló adatok segítségével összeállítottuk úgy a méhtenyésztő, valamint a nem méhtenyésztő gazdaságok átlagos nyershozammegoszlását. Ez a megosztás: a nyershozamra vonatkozó kimutatásban feltüntetett címek szerint lett végrehajtva és ennek segítségével megállapíthatjuk, hogy a méhtenyésztő kisgazdaságok nyershozama úgy egészében, mint egy kat. hold mezőgazdasági területre vonatkoztatva mögötte marad a nem méhtenyésztő üzemek nyershozamának, annak ellenére, hogy a méhészet ezekben a gazdaságokban nyersen többet hozott, mint bármely más állattenyésztési ág és a nem méhtenyésztő gazdaságok állattartási ágai közül is csak a szarvasmarha- és sertéstartás mulják felül. A növénytermelés azonban természetesen mindkét csoportnál felülmulja nyershozam tekintetében nemcsak a méhészetet, hanem a többi állattartási ágakat is.

A készpénzbevételek kiszámítása és kimutatásba foglalása a gazdálkodó szempontjából külön fontossággal bír, mert hiszen a jó készpénzforgalom sok nehézségen tudja átsegíteni a gazdát. Ezért tehát a készpénzbevételek kérdését egy külön kimutatásban dolgoztuk fel, amelyben összehasonlításra kerültek a méhtenyésztő és nem méhtenyésztő üzemek készpénzbevételei. Ebből a szempontból nagy vonásokban hasonló eredményekhez jutottunk, mint a nyershozam összehasonlításánál, ami természetesen, miután a nyershozam tetemes része a készpénzbevételekből származik. Ebből a szempontból külön kiemelőnek tartjuk azonban, hogy a méhtenyésztés a gazdaság készpénzellátása szempontjából a méhtenyésztő gazdaságokban előnyösebbnek mutatkozik, mint a bármely más állattartási ág, a nem méhtenyésztő gazdaságok állattartását tekintve pedig csak a szarvasmarhatenyésztés biztosít nagyobb készpénzbevételt, mint amennyit a méhészet elő tud állítani.

A méhészet nyershozamelőállító képességét a többi állattar-

tási ágakhoz viszonyítva legcélszerűbben úgy fejezhetjük ki, ha azt állattartási áganként a befektetett állattőke szempontjából vesszük vizsgálat tárgyává. Ebből a célból külön kimutatásba foglaltuk az egyes állattartási ágak nyershozamát 100 Pengő befektetett állattőkére vonatkoztatva. A kimutatás adatait behatóbban átvizsgálva megállapíthatjuk, hogy a legnagyobb 100 Pengő állattőkére vonatkoztatott nyershozamot a méhtenyésztő kisgazdaságokban a méhészet adja, amely a többi, jellegzetes kisüzemi állattartási ágakat is, mint a baromfi- és sertéstenyésztés, lényegesen túlhaladja. A méhészet nyershozama még a nem méhtenyésztő üzemek csoportjába sorolt gazdaságokban is elég jelentős, jóllehet ide csak a bevezető részben említett, elenyésző mérvű méhészetet folytató gazdaságok kerültek bele.

Végezetül foglalkozunk az üzemi eredmények szempontjából a tisztahozam összehasonlításával. Evvel kapcsolatban meg kell jegyeznünk, hogy az a mód, ahogyan a gazdaságok adatai felvételezésre kerültek, nem tette lehetővé, hogy az üzem-, vagy termelési költség tagozódását olyan alapon figyelemmel kísérhessük, mint ahogyan az a nyershozamnál keresztülvihető volt. Ebből az okból ezekkel a költségekkel csak egy összegben kifejezve tudtunk foglalkozni. A tisztahozam kiszámításáról szóló táblázatban tehát a kimutatott nyershozamból levonásba helyeztük az így egy összegben kifejezett üzemköltséget és a maradvány megadja a keresett tiszta hozamot. Ennek az összeállításnak tanulásaiképpen megállapíthatjuk, hogy az egy kat. hold mezőgazdasági területre vonatkoztatott üzemköltség a méhtenyésztéssel foglalkozó gazdaságokban lényegesen kisebb, mint a méhtenyésztéssel nem foglalkozó gazdaságokban és ennek megfelelően, jóllehet az egy kat. hold művelhető területre vonatkoztatott nyershozam a nem méhtenyésztő gazdaságokban nagyobb, mégis a tisztahozam a méhészkedő üzemekben lesz a magasabb, mert a kis nyershozammal szemben aránylag még kisebb üzemköltség áll. Végeredményében tehát a méhtenyésztő gazdaságok egy kat. holdra vonatkoztatott tisztahozama a kétszeresét is felülmulja a nem méhészkedő gazdaságok ugyanilyen alapra vonatkoztatott tisztahozamának.

Összefoglalás

1. A tőkemegoszlás szempontjából a méhtenyésztő és nem méhtenyésztő erdélyi kisgazdaságok között csak az épülettőke és eszköztőke tekintetében mutatkozik számbavehető eltérés, a méhészkedő kisgazdaságok épülettőkéje u. i. lényegesen kisebb, eszköztőkéje pedig tetemesen nagyobb, mint a nem méhészkedőké. Ez a különbség a méhészet alacsonyabb épület- és magasabb eszköztőkeigényén alapszik, amely a többi állattartási ágakkal szemben is feltűnően kimutatható.

2. A nyershozam megoszlása a méhészkedésre nézve előnyösen alakul, amely ebben a tekintetben felülmulja a többi jellegzetes kisüzemállattartási ágak nyershozamprodukáló képességét. Hasonló eloszlás mutatkozik a készpénzbevétel szempontjából is. Össznyershozam és összkészpénzbevétel szempontjából azonban a nem méhészkedő üzemek vannak előnyben.

3. A tisztahozam tekintetében a méhtenyésztő kisgazdaságok mutatkoznak előnyösebbeknek, ami az alacsonyabb nyershozam ellenére annak tulajdonítható, hogy az üzemköltségek ezekben az üzemekben aránylag lényegesen kisebbek, mint a nem méhtenyésztő gazdaságokban.

Betriebsverhältnisse und -ergebnisse Bienenzucht betreibender Bauernwirtschaften in Siebenbürgen.

Zusammenfassung.

Es wurden in der vorliegenden Arbeit Bienenzucht betreibende (Gruppe I) und nicht betreibende (Gruppe II) Bauernbetriebe beinahe ähnlicher Nutzflächenausdehnung untereinander bezüglich ihrer Betriebsverhältnisse und Betriebsergebnisse verglichen und hieraus folgende Schlüsse gezogen:

1. Der Kapitalaufwand zeigt — den ganzen Betrieb betrachtet — nur bezüglich der Gebäude- und Gerätekapitalien wesentliche Unterschiede und zwar bei Gruppe I ist das Gebäudekapital niedriger und das Gerätekapital etwas höher als bei Gruppe II. Bei weiterer Gliederung konnte festgestellt werden, dass die Bienenhaltung, welche bei den Bienenzucht betreibenden Wirt-

schaften durch einen hohen Prozentsatz im Viehkapital vertreten ist, einen bedeutend geringeren Aufwand an Gebäude beansprucht, als die übrigen Viehhaltungszweige. Auf 100 P. Viehkapital berechnet, beträgt dieser Unterschied 57,99 P. Der Gerätekapitalaufwand ist hingegen bei der Bienenzucht etwas höher und zwar mit 17,63 P. Pro 100 P. Kapital.

2. Der Rohertrag der Bienenzucht beträgt 103,14 P. pro Joch also 24,62% des ganzen Rohertrages. Von den Bareinnahmen entfallen 94,00 P. pro Joch, bzw. 31,47% auf die Bienenzucht. Bei der Berechnung des Rohertrages auf die Kapitalien der einzelnen Viehhaltungszweige zeigen sich nur die Schweine- und Geflügelzucht der zweiten Betriebsgruppe ertragsreicher, als die Bienenzucht.

3. Die Betriebskosten sind in den Betrieben der ersten Gruppe mit 130,71 P. pro Joch geringer, als die der zweiten und dementsprechend gestaltet sich der Reinertrag der Bienenzucht betreibenden Wirtschaften mit 101,65 P. pro Joch höher, als bei den Bienenzucht nicht betreibenden. Die mit Bienenzucht eingerichteten Betriebe haben infolgedessen zwar einen etwas geringeren Rohertrag aufgewiesen, als die übrigen, der Reinertrag ist aber bei ihnen trotzdem bedeutend grösser, weil ihr Betriebskostenaufwand geringer war.

Szakirodalom:

E. Laur: „Grundlagen und Methoden der Bewertung, Buchhaltung und Kalkulation in der Landwirtschaft.“

Sedlmayr E. Dr.: „Die bäuerliche Landgutswirtschaft.“

Sedlmayr E. Dr.: „Betriebserfolg und Jahresschlussrechnung.“

1. Tőke megoszlás. — Verteilung der Kapitalien.

	Méhtenyésztő- Bienenzucht betreibende			Nem méhtenyésztő- Bienenzucht nicht betreibende		
	gazdaságok — Wirtschaften					
	Pengő	Pengő / Kat. hold Joch	%	Pengő	Pengő / Kat. hold Joch	%
Telektőke — Bodenkapital	6073,34	1549,—	68,62	8257,—	1581,03	66,38
Ültetvénytőke — Pflanzen- kapital	60,40	15,41	0,46	167,24	31,28	1,33
Épülettőke — Gebäudekapital	1047,40	267,35	12,17	1676,80	328,76	15,75
Földbirtoktőke — Landguts- kapital	7181,44	431,76	81,65	10101,04	518,07	83,88
Állattőke — Viehkapital	1619,23	158,96	7,16	680,30	133,38	7,22
Eszköztőke — Gerätekapital	463,14	118,17	4,59	304,04	59,61	2,03
Álló üzemtőke — Stehendes Betriebskapital	1482,37	277,13	11,75	984,34	192,99	9,25
Forgó üzemtőke — Umlaufen- des Betriebskapital	553,50	141,25	6,60	614,11	120,41	7,27
Üzemtőke — Betriebskapital	2035,87	418,38	18,35	1598,45	313,40	16,52

2. Az állattőke tagozódása. — Gliederung des Viehkapitals.

	Méhtenyésztő- Bienenzucht betreibende			Nem méhtenyésztő- Bienenzucht nicht betreibende		
	gazdaságok — Wirtschaften					
	Pengő	Pengő / Kat. hold Joch	%	Pengő	Pengő / Kat. hold Joch	%
Szarvasmarhák — Rinder	146,66	37,40	23,69	383,—	73,24	56,26
Lovak — Pferde	173,34	43,98	27,97	108,—	21,15	16,—
Sertések — Schweine	91,24	23,14	14,76	109,20	21,40	16,03
Juhok — Schafe	—	—	—	47,60	9,32	6,87
Baromfiak — Geflügel	37,86	9,65	6,10	20,50	3,96	3,10
Méhek — Bienen	170,13	43,39	27,48	12,—	2,35	1,74

3. Az épülettőke tagozódása. — Gliederung des Gebäudekapitals.

	Méhtenyésztő-Bienenzucht betreibende			Nem méhtenyésztő-Bienenzucht nicht betreibende		
	gazdaságok — Wirtschaften					
	Pengő	Pengő Kat. hold Joch	%	Pengő	Pengő Kat. hold Joch	%
Lakóházak — Wohnhäuser	581,10	148,34	55,46	666,00	130,57	39,72
Istállók — Stallungen	359,94	91,84	34,36	641,20	125,72	28,24
Méhések — Bienenstände	40,00	10,20	3,82	12,00	2,35	0,72
Raktárak — Lagerräume	66,66	17,00	6,36	357,60	69,91	21,32

4. Az eszköztőke tagozódása. — Gliederung des Gerätekapitals.

	Méhtenyésztő-Bienenzucht betreibende			Nem méhtenyésztő-Bienenzucht nicht betreibende		
	gazdaságok — Wirtschaften					
	Pengő	Pengő Kat. hold Joch	%	Pengő	Pengő Kat. hold Joch	%
Növénytermelés — Pflanzenbau	201,62	51,34	43,53	193,30	37,92	63,50
Állattenyésztés — Viehzucht	116,00	29,51	25,04	102,00	20,07	33,63
Méhészet — Bienenzucht	73,34	18,59	15,83	—	—	—
Háztartás — Haushaltung	72,18	18,41	15,60	8,74	1,70	2,87

5. 100 Pengő állattőkére esik. — Auf 100 Pengő Viehkapital entfallen.

Állatállomány Viehstand	Méhtenyésztő-Bienenzucht betreibende		Nem méhtenyésztő-Bienenzucht nicht betreibende	
	g a z d a s á g o k — W i r t s c h a f t e n			
	Épülettőke Gebäudekapital	Eszköztőke Gerätekapital	Épülettőke Gebäudekapital	Eszköztőke Gerätekapital
	P e n g ő			
Méhek nélkül ohne Bienen	81,56	24,85	95,66	15,41
Csak méhek nur Bienen	23,57	42,48	—	—

6. Nyershozam. — Rohertrag.

	Méhtenyésztő- Bienenzucht betreibende			Nem méhtenyésztő- Bienenzucht nicht betreibende		
	gazdaságok — Wirtschaften					
	Pengő	Pengő Kat. hold Joch	%	Pengő	Pengő Kat. hold Joch	%
Növénytermelés — Pflanzenbau	569,08	147,11	34,74	962,04	188,65	37,76
Szarvasmarhatenyésztés Rinderzucht	193,18	49,29	11,79	408,49	80,08	21,65
Lótenyésztés — Pferdezzucht	35,58	9,08	2,17	135,25	28,42	3,60
Sertésenyésztés — Schweinezzucht	184,20	46,83	11,24	446,94	85,73	20,83
Baromfityenyésztés Geflügelzzucht	81,08	20,60	4,94	111,19	21,80	5,85
Méhészet — Bienenzucht	404,26	103,14	24,62	9,24	1,80	0,54
Juhtenyésztés — Schafzzucht	—	—	—	26,73	5,23	1,83
Állattenyésztés összesen Viehzzucht zusammen	898,30	229,10	54,76	1137,84	223,06	54,30
Mellékiparok — Nebengewerbe	134,90	34,43	8,24	90,21	17,68	3,31
Épületbér — Gebäudemiete	30,66	7,83	1,88	33,20	6,50	1,83
Parcelabér — Parzellenpacht	4,16	1,06	0,26	28,50	5,59	0,81
Munkafelhasználás az alaptőke cél- jaira Arbeitsaufwand für Grundkapital	1,86	0,47	0,12	4,48	0,87	0,23
Idegen üzemekben végzett munka ellenértéke — Entschädigung für Arbeit in fremden Betrieben	—	—	—	34,24	6,71	1,76
Összesen — Zusammen	1639,02	420,00	100	2290,00	449,06	100

7. Készpénzbevétel. — Geldeinnahmen.

	Méhtenyésztő- Bienenzucht betreibende			Nem méhtenyésztő- Bienenzucht nicht betreibende		
	gazdaságok — Wirtschaften					
	Pengő	Pengő Kat. hold Joch	%	Pengő	Pengő Kat. hold Joch	%
Növénytermesztés — Pflanzenbau	300,84	76,76	26,28	512,51	100,48	32,64
Szarvasmarhák — Rinder	171,86	43,85	15,00	514,32	104,64	32,75
Lovak — Pferde	—	—	—	30,80	6,02	1,96
Sertés — Schweine	157,84	40,08	13,73	255,57	50,11	16,27
Juhok — Schafe	—	—	—	13,08	2,55	0,83
Baromfiak — Geflügel	23,04	5,89	2,01	54,11	10,80	3,52
Méhek — Bienen	360,32	94,00	31,47	—	—	—
Állattartás összesen Viehhaltung zusammen	712,36	183,82	62,21	868,88	174,12	55,33
Fuvarozás — Fahren	33,18	8,47	2,88	104,45	19,71	6,65
Vegyesek — Verschiedenes	98,90	25,23	8,63	84,47	16,55	5,38
Összesen — Zusammen	1145,28	294,28	100	1570,31	310,38	100

**8. 100 Pengő állattökére eső nyershozam. — Rohertrag auf 100
Pengő Viehkapital gerechnet.**

	Méh- tenyésztő- Bienenzucht betriebende	Nem méh- tenyésztő- Bienenzucht nicht betrie- bende
	gazdaságok Wirtschaften	
	P e n g ő	
Szarvasmarhatenyésztésnél bei Rinderzucht	129,41	119,68
Lótenyésztésnél bei Pferdezucht	20,52	125,18
Sertéstenyésztésnél bei Schweinezucht	201,87	409,21
Baromfitenyésztésnél bei Geflügelzucht	211,30	537,51
Méhtenyésztésnél bei Bienenzucht	237,61	76,10
Juhtenyésztésnél bei Schafzucht	—	56,15

**9. 1 kat. hold mezőgazdasági területre eső tiszta hozam. —
Reinertrag auf 1 Kat. Joch landw. Nutzfläche gerechnet.**

	Nyers- hozam Rohertrag	Üzem- költség Betriebs- kosten	Tiszta- hozam Reinertrag
	P e n g ő		
Méhtenyésztő gazdaságok Bienenzucht betreibende Wirt- schaften	420,00	237,34	182,66
Nem méhtenyésztő gazdaságok Bienenzucht nicht betreibende Wirtschaften	449,06	368,05	81,01